

# De Folkliga Råden

John Lapidus

**Ett halvår har gått sedan de Folkliga Råden – Consejos de Poder Ciudadana (CPC) – invigdes av president Daniel Ortega. Vad har hänt sedan dess? Vad är egentligen de Folkliga Råden?**

Regeringspartiets (FSLN – Frente Sandinista) uttalade tanke med de Folkliga Råden är att stärka det politiska deltagandet och öka gräsrotsdemokratien. I varje liten by ska det skapas Folkliga Råd, i varje liten stadsdel (barrio) också för den delen. Överallt. I hela landet.

De Folkliga Råden (FR) består i byar och barrios av en styrelse eller snarare en miniregering på 16 personer. En av dessa sexton är således ”utbildningsminister”, en annan är ”idrottsminister”, en tredje ”sjukvårdsminister”. Naturligtvis finns också en ”statsminister” eller ”huvudkoordinator” som man kallar den som innehar den högsta posten. Ovan nämnda struktur gäller för by- och barrionivå. Men även på kommunnivå finns en sexton personer stark FR-styrelse, och en på departementsnivå, och slutligen den nationella styrelsen för vilken Rosario Murillo, president Ortegas fru, är ”huvudkoordinator”.

Makten åt folket, säger president Ortega, och

menar därmed att vitsen är att folket ska träffas i sina respektive FR för att ta upp alla möjliga frågor. Det kan handla om en gata som måste stenläggas. En skola som måste renoveras. Eller övergripande politiska idéer och diskussioner. Alla krav och önskemål förs sedan direkt till kommunledningen eller också till högsta FR-nivå, den nationella FR-styrelsen, vilken i sin tur för kraven vidare till regeringen.

Sådan är den uttalade tanken. De Folkliga Råden ska stimulera till deltagande och politisk debatt bland gräsrotterna, och faktum är att de FR-möten som jag själv deltagit i har varit ganska livade tillställningar. Mycket diskussion. Mycket konstruktivt prat om konkreta och högst angelägna problem, såsom just förfallna skolor eller icke stenlagda gator.

Det låter väl bra! Ja, och det är det också, men ändå inte riktigt så enkelt det här med FR. Milt uttryckt. Faktum är att det finns en rad problem, vilka vi nu ska försöka redogöra för.



Medborgarmakt är Daniel Ortegas huvudparoll, Venezuelas bistånd bistånd ger kraft åt de Folkliga råden. Foto: John Lapidus

## Biståndet från Venezuela

För det första är inte president Ortega i samma situation som Venezuelas president Hugo Chavez. Vad menas med det? Jo, Chavez är vald av en överväldigande majoritet av sin befolkning medan Ortega är vald av 38 procent av sin. Med ett sådant väljarstöd har Chavez haft laglig rätt inte bara att skapa "Consejos Comunales" som de heter i Venezuela, utan också att ge dem befogenheter exempelvis när det gäller att handha pengar ur statsbudgeten.

Sådana befogenheter har inte Ortega. Inte lagliga i alla fall. Han har haft laglig rätt att skapa FR då vem som helst har rätt att skapa en organisation, en rörelse, ett nationellt råd, men han har inte fått den lagliga rätten att integrera FR:s verksamhet i statsbudgeten.

Det gör han inte heller. Däremot kan man säga att han har gjort en "kringgående manöver" vad

gäller FR:s handskande med statliga medel. Det handlar framför allt om biståndet från just Venezuela. Det är nämligen så att regeringen – till oppositionens vrede – har beslutat att Venezuelapengarna inte ska ingå i statsbudgeten utan skötas av regeringskontrollerade företag, något som gör det möjligt att kanalisera dessa pengar via FR.

Vad innebär det? Jo, till exempel att det just nu är FR som ansvarar för att välja ut mottagare i de stora, fattigdomsreducerande regeringsprogrammen Hambre Zero (nollhunger) och Usura Zero (kreditfonder), något som knappast hade varit möjligt om pengarna till dessa insatser administrerats via statsbudgeten. Även i andra program och projekt har FR getts en stor roll, exempelvis när det gäller att sälja statssubventionerade bönor.



Carlos Mejia Godoy är med den orangefärgade oppositionen. Han har förbjudit att hans sånger spelas av FSLN. Foto: John Lapidus

## Upprörd opposition

Vad kan då oppositionen ha för invändningar mot detta? Framför allt dessa: Skapandet av FR är ett sätt för sandinisterna att stärka sitt eget parti och sin egen makt, säger man, och dessutom ser sandinisterna till att välja sitt eget folk som mottagare av Hambre Zero och Usura Zero. När det gäller den första av invändningarna har oppositionen alldeles rätt. FR är bland

annat ett sätt att stärka Frente Sandinista som regeringsparti, och ett av sätten är att visa icke-sandinister att FR gör bra saker för folk bland annat vad gäller programmen Hambre Zero och Usura Zero. På det sättet kan man kanske göra fler till sandinister. Eller åtminstone få fler att gå med i FR i sin by eller i sin barrio, något som för sandinisterna är mycket viktigt då det hittills är mest sandinister som är med i FR.

Sanningshalten i den andra av invändningarna (att det mest är sandinister som drar fördel av regeringsprogrammen) är mer tveksam. Det finns inga siffror att tillgå, men det vore synnerligen otaktiskt av sandinisterna att agera på det sättet om de vill stärka sin väljarbas. Den känsla som jag har fått genom att prata med folk ute i byar och barrios är tvärtom att alla drar fördel av regeringsprogrammen, såväl sandinister som icke-sandinister.

Ett annat problem är att PR i dagsläget skapar demokratiska oklarheter. Även här kan vi jämföra med Venezuela, där man haft laglig rätt att låta sina "Consejos Comunales" på olika sätt

träda in i det politiska livet. Någon sådan rätt har inte sandinisterna i dagsläget, men man kan nog säga att de ändå tar sig den rätten. Exempelvis: inför de stundande kommunalvalen måste varje sandinistisk borgmästarkandidat skriva under på att han eller hon står under FR i sin kommun, kort sagt att det är FR som bestämmer. FR blir alltså en slags parallell struktur i varje kommun. FR kommer i de sandinistiska kommunerna stå över alla andra kommunala strukturer, såsom de olika "råden för kommunal utveckling" och andra som tidigare skapats just i syfte att stärka det politiska deltagandet.



Kommer ungdomen att delta i politiken genom de Folkliga råden.

Foto: Lasse Wallin

### **Folkligt stöd krävs**

Som synes finns i dagsläget en del uppenbara invändningar mot FR. Samtidigt måste sägas att oppositionens kritik ofta är överdriven, för att inte säga direkt felaktig. Exempelvis är det inte som oppositionen säger att endast sandinister är välkomna att delta i FR, tvärtom; sandinisterna vill antagligen inget hellre än att partilösa eller folk från andra partier deltar i FR-möten, och troligen är det medlemmar i andra partier för-

bjuds av sina ledare att delta i FR-aktiviteter. Oppositionen får det ofta att låta som om de befintliga kommunala strukturerna är ett under av politiskt deltagande på gräsrotsnivå, men så är knappast fallet. Snarare är det så att FR har betydligt mer välbesökta och livaktiga möten på en mängd olika håll i landet.

Den samhällsmodell som just nu prövas och utvecklas även i Venezuela, som Hugo Chavez

benämner *socialism i det tjugoförsta århundradet*, är för många inklusive undertecknad en intressant idé och tanke. Det huvudsakliga problemet i Nicaragua är dock befolkningens

stöd. Det krävs betydligt mer än 38 procent inte bara för att göra verklighet av idéerna, utan framför allt för att få dem att fungera.



Pellashuset i Managua. Den ekonomiska makten finns kvar hos överklassen och företagens organisation COSEP kommer överens med Daniel Ortega.

Foto: John Lapidus

**GLÖM INTE!**  
**EUROPEAN SOCIAL FORUM**  
**MALMÖ 17-21 SEPTEMBER**  
**EN ANNAN VÄRLD**  
**ÄR MÖJLIG!!!**